IV

(Tiesību akti, kas pieņemti pirms 2009. gada 1. decembra saskaņā ar EK līgumu, ES līgumu un Euratom *līgumu)*

KOMISIJAS LĒMUMS

(2008. gada 10. decembris)

par valsts atbalstu C 31/06 (ex N 621/05), ko Itālija piešķīrusi steidzamiem pasākumiem putnu gripas novēršanai

(izziņots ar dokumenta numuru C(2008) 7802)

(autentisks ir tikai teksts itāļu valodā)

(2010/332/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, jo īpaši tā 88. panta 2. punkta pirmo daļu,

aicinājusi ieinteresētās personas iesniegt savus apsvērumus atbilstīgi minētajam pantam un ņemot vērā šos apsvērumus,

tā kā:

I. PROCEDŪRA

(1) Ar 2005. gada 9. decembra vēstuli, kas reģistrēta 2005. gada 13. decembrī, Itālijas Pastāvīgā pārstāvniecība Eiropas Savienībā atbilstīgi Līguma 88. panta 3. punktam paziņoja Komisijai par 2005. gada 30. novembra Likuma Nr. 244 (Likums 244/05) 5. pantu.

(2) Ar 2006. gada 14. februāra teleksa sūtījumu (atsauce – AGR 4535) un 2006. gada 20. marta teleksa sūtījumu (atsauce – AGR 7800) Komisija pieprasīja papildu informāciju.

(3) Ar 2006. gada 2. marta e-pasta vēstuli, kas reģistrēta 2006. gada 3. martā, Itālijas iestādes paziņoja Komisijai par 1.a panta 8. un 10.–14. punktu likumprojektā, ar kuru groza 2006. gada 10. janvāra Dekrētu Nr. 2. Minētais dekrēts tika pārveidots par likumu, kuru grozīja ar 2006. gada 11. marta Likumu Nr. 81 (Likums 81/06). Ar šo likumu groza Likuma 244/05 5. pantu. Lietā par valsts atbalstu N 322/2006 skatīti noteikumi, kas paredzēti 1.a pantā, ar kuru izveido Putnkopības ārkārtas situācijas fondu.

(4) Ar 2006. gada 20. aprīļa e-pasta vēstuli, kas reģistrēta 2006. gada 25. aprīlī, Itālijas iestādes nosūtīja papildu informāciju.

(5) Ar 2006. gada 13. jūnija vēstuli Komisija lūdza Itālijas iestādes par 30 dienām pagarināt Padomes Regulas (EK) Nr. 659/1999 [1] 4. panta 5. punktā lēmuma pieņemšanai noteikto termiņu, proti, līdz 2006. gada 26. jūlijam, ņemot vērā lēmuma tulkošanas termiņus.

(6) Ar 2006. gada 22. jūnija vēstuli, kas reģistrēta 2006. gada 23. jūnijā, Itālijas iestādes piekrita Komisijas lūgumam pagarināt termiņu.

(7) Ar 2006. gada 5. jūlija vēstuli Komisija informēja Itālijas iestādes par lēmumu uzsākt Līguma 88. panta 2. punktā noteikto procedūru saistībā ar dažiem šā atbalsta pasākumiem.

(8) Ar 2006. gada 19. jūlija vēstuli, kas reģistrēta 2006. gada 3. augustā, Itālijas Pastāvīgā pārstāvniecība Eiropas Savienībā nosūtīja Komisijai Itālijas iestāžu apsvērumus par lēmumu uzsākt oficiālo izmeklēšanas procedūru.

(9) Komisijas lēmums uzsākt procedūru publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* [2]. Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt apsvērumus par šo atbalstu.

(10) Ieinteresēto personu apsvērumus par šo jautājumu Komisija nav saņēmusi.

(11) Ar 2008. gada 7. maija vēstuli Komisija Itālijas iestādēm pieprasīja papildu informāciju, lai tā varētu izbeigt šo lietu. Itālijas iestādes atbildi nav sniegušas.

(12) Ar 2008. gada 30. oktobra vēstuli Komisija Itālijas iestādēm nosūtīja atgādinājumu. Ar 2008. gada 4. novembra vēstulēm Itālijas iestādes nosūtīja Komisijai 2008. gada 7. maija vēstulē prasīto informāciju, apstiprinot, ka tās nav īstenojušas atbalsta pasākumus, kas paredzēti 5. panta 1., 3.a un 3.c daļā Dekrētā Nr. 202/2005, kas grozīts ar Likuma Nr. 81/06 1.a panta 7. punktu.

[1] OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.

[2] OV C 233, 28.9.2006., 5. lpp.

II. **APRAKSTS**

Nosaukums

(13) Steidzami pasākumi putnu gripas novēršanai.

Juridiskais pamats

(14) 5. pants 2005. gada 1. oktobra Dekrētā Nr. 202 (DL 202/05), kas pārveidots par 2005. gada 30. novembra Likumu Nr. 244 (Likums 244/05) ([3]), kurā grozījumi izdarīti ar 1.a panta 7. punktu 2006. gada 11. marta Likumā Nr. 81 (Likums 81/06), ar kuru groza 2006. gada 10. janvāra Dekrētu Nr. 2.

(15) Lauksaimniecības politikas ministrijas 2006. gada 13. janvāra Dekrēts (2006. gada 13. janvāra Dekrēts), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu noteikumus par putnu gaļas izņemšanu no apgrozības saskaņā ar Likuma 244/2005 5. panta 1. un 2. daļu ([4]).

(16) Likuma 81/06 ([5]) 1.a panta 8., 10., 11. un 12. punkts.

Budžets

(17) Finanšu līdzekļus dažādo pasākumu finansēšanai sedz no valsts budžeta. Itālijas valsts iestādes norādīja budžeta asignējumus EUR 120 miljonu apjomā; tie sadalīti šādi: EUR 20 miljoni paredzēti atbalstam pārtikai un EUR 100 miljoni – Putnkopības ārkārtas situācijas fonda izveidei.

Ilgums

(18) Itālijas valsts iestāžu nodoms bija atbalstu piešķirt līdz 2007. gada 1. janvārim; tomēr līdz šim, izmantojot šo atbalsta shēmu, netika piešķirts nekāds atbalsts.

Atbalsta saņēmēji

(19) Putnu fermas, kautuves un putnu gaļas pārstrādes uzņēmumi, putnu gaļas vairumtirgotāji un mājputnu barības ražošanas uzņēmumi.

Pasākumi

(20) Atbilstīgi DL 202/05 5. pantam, kurā grozījumi izdarīti ar Likuma 81/06 1.a panta 7. punktu,

a) *AGEA* iepērk 17 000 tonnu mājputnu gaļas un citus putnu gaļas produktus humānajai palīdzībai (1. un 2. daļa);

b) tiek apturēta nodokļu, sociālās apdrošināšanas iemaksu un vekseļu maksāšana putnkopības nozares uzņēmējiem (3.a daļa);

c) tiek piešķirts atbalsts aizdevumiem to putnkopības uzņēmumu pārveidei un pārstrukturēšanai, ko skārusi ārkārtas situācija putnu gaļas nozarē (3.c daļa).

(21) Likuma 81/06 1.a panta 8., 10., 11. un 12. daļā paredzēts Lauksaimniecības politikas ministrijā izveidot Putnkopības ārkārtas situācijas fondu (fonds), kuram piešķirtas budžeta apropriācijas 2006. gadam EUR 100 miljonu apmērā, kas jāizlietokurš darbosies šādiem mērķiem:

a) putnkopības nozares glābšanas un pārstrukturēšanas atbalstam (saskaņā ar Kopienas pamatnostādnēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai ([6]));

b) lai putnkopjiem atlīdzinātu zaudējumus vai papildu izdevumus, ieviešot Kopienas, valsts vai reģionālos plānus putnu gripas novēršanai un izskaušanai, un netiešos zaudējumus, kas izriet no veselības iestāžu noteiktajiem dzīvnieku pārvietošanas ierobežojumiem vai ražošanas dīkstāves periodiem;

c) ražošanas darbību pārtraukšanas atbalstam (saskaņā ar 9. punktu Kopienas pamatnostādnēs par valsts atbalstu lauksaimniecības nozarē ([7]) (pamatnostādnes));

d) ieguldījumiem putnkopības saimniecībās biodrošības un sanitāro pasākumu veikšanai;

e) dzīvnieku kaušanai pēc veselības iestāžu rīkojuma nolūkā uzlabot dzīvnieku labturību, ja ražošanas struktūras ar tiem ir pārslogotas vai ja aizliegts dzīvniekus pārvietot.

(22) Likuma 81/06 1.a panta 12. punkts nosaka, ka fonda finansētā atbalsta piemērošanas pasākumus pieņems ar Lauksaimniecības politikas ministrijas dekrētiem. Itālijas iestādes ar 2006. gada 20. aprīļa e-pasta vēstuli apņēmās, piemērojot Līguma 88. panta 3. punktu, darīt Komisijai zināmus minētos dekrētus.

(23) Ar 2006. gada 23. maija e-pasta vēstuli, kas reģistrēta tajā pašā dienā, Itālijas Pastāvīgā pārstāvniecība Eiropas Savienībā, piemērojot Līguma 88. panta 3. punktu, informēja Komisiju par ministrijas dekrēta projektu attiecībā uz *fonda* finansētā atbalsta piemērošanas pasākumiem. Šie pasākumi bija pieņemti valsts atbalsta lietā N 322/06 ([8]).

([3]) Itālijas Republikas Oficiālais Vēstnesis, 30.11.2005., vispārējā sērija Nr. 279, 44. lpp.
([4]) Itālijas Republikas Oficiālais Vēstnesis, 26.1.2006., vispārējā sērija Nr. 21, 50. lpp.
([5]) Itālijas Republikas Oficiālais Vēstnesis, 11.3.2006., parastais pielikums Nr. 58.
([6]) OV C 244, 1.10.2004., 2. lpp.
([7]) OV C 28, 1.2.2000., 2. lpp.
([8]) Attiecībā uz virzienu A 2007. gada 10. jūlija vēstulē C(2007) 3249, attiecībā uz virzienu B – 2008. gada 13. maija vēstulē D(2008) 13797 (atsauce AGR 11275).

(24) Komisija vairākkārt Itālijas iestādēm ieteica neturpināt pasākumu, kas paredzēts DL 202/05 5. pantā attiecībā uz gaļas iepirkumu humānās palīdzības vajadzībām ([9]).

(25) 2006. gada 13. janvāra dekrētā, kurā nostiprināta kārtība, kas *AGEA* jāievēro, iepērkot Kopienas izcelsmes putnkopības produktus, noteiktas šādas iepirkuma cenas.

Kautķermeņi un gaļas izgriezumi	Svaigi EUR/kg	Saldēti EUR/kg
Cāļi *Golden* un/vai *Livournais*	2,40	2,10
Cāļi *Vallespluga*	2,40	2,10
Cāļi	1,40	1,20
Cāļu stilbi	1,40	1,20
Cāļu spārni	1,00	0,80
Tītara stilbiņi	1,00	0,80
Tītara stilbi	1,10	0,90
Tītara spārni	1,00	0,80
Tītars (krūtiņa)	1,30	1,10
Pērļvistas un pīles	2,40	2,10

(26) Humānās palīdzības vajadzībām savus ražojumus var ziedot jebkura fiziska vai juridiska persona, kura darbojas putnkopības vai putnu gaļas pārstrādes jomā vairāk nekā 12 mēnešus pēc 2006. gada 13. janvāra dekrēta stāšanās spēkā, un kuras šo darbību veikšanai ir reģistrētas Tirdzniecības palātas uzņēmumu reģistrā.

III. PROCEDŪRAS UZSĀKŠANAS PAMATOJUMA APRAKSTS

(27) Pasākumi, kuri paredzēti 1.a panta 8., 10., 11. un 12. daļā Likumā 81/06, ar kuru izveido fondu šā galīgā lēmuma 21. apsvēruma a)–e) apakšpunktā minēto pasākumu finansēšanai, tika izskatīti saistībā ar valsts atbalsta lietu N 322/06 un tika atzīti par saderīgiem ar kopējo tirgu ([10]), jo attiecībā uz tiem ir ievēroti pamatnostādņu ([11]) 4.1., 4.2., 9. un 11.4. punktā minētie nosacījumi.

(28) Šis lēmums attiecas uz blakus pasākumiem, kas paredzēti 20. apsvēruma a), b) un c) apakšpunktā un kuri sedz *AGEA* veikto 17 000 tonnu putnu gaļas un citu putnkopības produktu iegādi humānajai palīdzībai; nodokļu, sociālās apdrošināšanas iemaksu un vekseļu maksāšanas apturēšanu uzņēmējiem putnkopības nozarē un atbalstu aizņēmumiem to putnkopības uzņēmumu pārveidei un pārstrukturēšanai, kurus skārusi šī situācija.

(29) Pasākumi, kas aprakstīti 20. apsvērumā, atbilst valsts atbalsta definīcijai tajā nozīmē, ka to piešķir no valsts līdzekļiem vai nu valstij negūtu nodokļu ieņēmumu veidā, vai arī tās cenas veidā, kas jāmaksā par putnu gaļas iepirkšanu, šie pasākumi var ietekmēt tirdzniecību, ņemot vērā Itālijas pozīciju konkrētajā ražošanas jomā (Itālija bija ceturtajā vietā starp putnu gaļas ražotājiem Eiropas Savienībā 2004. gadā).

(30) Itālijas iestādes nesniedza nekādu informāciju, kas varētu pamatot minētos pasākumus atbilstīgi valsts atbalsta jomā piemērojamajiem noteikumiem, jo īpaši pamatnostādņu ([12]) 11.4. punktam, kā arī Kopienas pamatnostādnēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai ([13]). Tāpēc Komisija nevarēja izslēgt to, ka paredzētais atbalsts ir darbības atbalsts, proti, atbalsts, kura mērķis ir atbrīvot uzņēmumu no izmaksām, kas tam parasti jāsedz saistībā ar ikdienas pārvaldi vai parasto darbību.

(31) Komisija atbilstīgi EK līguma 88. panta 2. punktam uzsāka procedūru, jo tā apšaubīja to pasākumu saderību, kuri paredzēti 5. pantā DL 202/05, kas grozīts ar Likuma 81/06 1.a panta 7. punktu. Atbilstīgi minētajam 88. pantam ar kopējo tirgu ir saderīgs atbalsts, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas būtu pretrunā kopīgām interesēm.

IV. IEINTERESĒTO PERSONU APSVĒRUMI

(32) Pēc procedūras uzsākšanas Komisija nekādus apsvērumus nav saņēmusi.

V. ITĀLIJAS VALSTS IESTĀŽU APSVĒRUMI

(33) Ar 2006. gada 19. jūlija vēstuli, kas reģistrēta 2006. gada 3. augustā, Itālijas iestādes nosūtīja apsvērumus par procedūras uzsākšanu.

(34) Iesākumā Itālijas iestādes vērš Komisijas uzmanību uz to, ka, lai gan jārīkojas steidzami, īpaši pasākumi vēl nav pieņemti.

([9]) Ar 2005. gada 12. decembra vēstuli D(2005) 38372 (atsauce AGR 31606), ar 2006. gada 20. marta teleksu D(2006) 9256 (atsauce AGRI 7800) un ar 2006. gada 12. aprīļa vēstuli D(2006) 1927 (Attīstības ģenerāldirektorāts).
([10]) Skatīt 7. zemsvītras piezīmi.
([11]) Skatīt 6. zemsvītras piezīmi.
([12]) Skatīt 6. zemsvītras piezīmi.
([13]) Skatīt 5. zemsvītras piezīmi.

(35) Turpinot, Itālijas valsts iestādes atsaucas uz lēmuma par procedūras uzsākšanu 18. punktu, kurā norādīts, ka atbilstīgi Līguma 87. panta 1. punktam ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.

(36) Itālijas iestādes secina, ka atbilstīgi interpretācijai, kas sniegta par regulējuma garu un burtu, valsts atbalsts nav vienmēr un pilnīgi aizliegts, bet tikai ciktāl tas iespaido tirdzniecību un rada atbalsta saņēmējiem uzņēmumiem priviliģētu stāvokli tirgū.

(37) Itālijas iestādes pauž viedokli, ka konkrētajā gadījumā var uzskatīt, ka šīs iespējas ir pilnīgi izslēgtas, jo likumdevēja nodoms bija tikai izveidot daļējas kompensācijas režīmu un *a posteriori* segt nozares krīzes radītos zaudējumus.

(38) Šajā sakarībā Itālijas iestādes jo īpaši uzsver, ka b) apakšpunktā paredzētie pasākumi (nodokļu, sociālās apdrošināšanas iemaksu un vekseļu maksāšanas apturēšana uzņēmējiem, kuri darbojas putnkopības nozarē (Likuma 81/06 1.a panta 7. punkta 3.a daļa) būtu piemērojami kā *de minimis* atbalsts, ja trīsgadu budžets, kas piešķirts Itālijai, nebūtu pilnībā iztērēts citam pasākumam.

(39) Itālijas iestādes min lēmuma par procedūras uzsākšanu 22. punktu, kurā ir atsauce uz iespējamu atkāpi saistībā ar Līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu, atbilstīgi kuram par saderīgu ar kopējo tirgu var uzskatīt atbalstu, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas būtu pretrunā kopīgām interesēm.

(40) Šajā sakarībā tās precizē, ka konkrētais gadījums nepārprotami ir skaidrs un ka atbilstīgi doktrīnā un judikatūrā stingri izstrādātiem principiem nepārprotami fakti nav jāpierāda, jo pierādījumi nepieciešami tikai tādos gadījumos, kad faktu noteikšanā rodas šaubas vai nenoteiktība.

(41) Itālijas iestādes vērš Komisijas uzmanību arī uz to, ka, ja tā uzskata, ka attiecībā uz ieteikto pasākumu nav piemērojams Līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunkts, šo pasākumu var atļaut, pamatojoties uz 87. panta 2. punkta b) apakšpunktu, kurā noteikts, ka ar kopējo tirgu ir saderīgs atbalsts, ko sniedz, lai novērstu kaitējumu, ko nodarījušas dabas katastrofas vai ārkārtēji notikumi.

(42) Šajā gadījumā atbilstīgi Itālijas iestāžu viedoklim pasākuma īpašo raksturu skaidri atzinusi Ministru padome, kad tā pieņēma 2006. gada 25. aprīļa Regulu (EK) Nr. 679/2006, ar ko Regulas (EEK) Nr. 2771/75 un (EEK) Nr. 2777/75 groza attiecībā uz tirgus atbalsta ārkārtas pasākumu piemērošanu ([14]).

(43) Itālijas iestādes faktiski uzskata, ka vienu un to pašu notikumu, kas tiek uzskatīts par ārkārtēju, lai pieņemtu tirgus ārkārtas pasākumus, nevar uzskatīt par parastu, kad jāvērtē valsts atbalsts, kas paredzēts, lai reaģētu uz to pašu ārkārtas situāciju.

(44) Visbeidzot, iepriekšminētās iestādes uzsver, ka Komisija atzina situācijas īpašo raksturu, kad tā pieņēma 2006. gada 3. jūlija Regulu (EK) Nr. 1010/2006 par noteiktiem ārkārtas pasākumiem tirgus atbalstam olu un mājputnu nozarē konkrētās dalībvalstīs ([15]).

VI. ATBALSTA VĒRTĒJUMS

1. Valsts atbalsta aizliegums EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē

(45) Atbilstīgi Līguma 87. panta 1. punktam ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.

(46) Pasākumi, kas aprakstīti šā teksta 20. punktā, atbilst valsts atbalsta definīcijai, jo tie dod priekšroku (valstij negūtu nodokļu ieņēmumu veidā un tās cenas izteiksmā, kas jāmaksā par putnu gaļas iepirkumu, kurai putnu gripas dēļ nav noieta Kopienas tirgū) konkrētai nozarei (putnkopībai), kā arī tāpēc, ka tas ir publisks (valsts) finansējums, ko piešķir valsts, un ka šis atbalsts var iespaidot tirdzniecību.

([14]) OV L 119, 4.5.2006., 1. lpp.
([15]) OV L 180, 4.7.2006., 3. lpp.

(47) Saskaņā ar Eiropas Kopienu Tiesas judikatūru kāda uzņēmuma konkurētspējas stiprināšana, izmantojot valsts atbalstu, parasti norāda uz konkurences izkropļojumiem attiecībā uz konkurējošajiem uzņēmumiem, kuri nesaņem atbalstu ([16]). Judikatūrā norādīts, ka salīdzinoši neliels atbalsta apjoms vai tas, ka saņēmējs uzņēmums ir salīdzinoši neliels, *a priori* neizslēdz iespēju, ka tiek iespaidota tirdzniecība starp dalībvalstīm ([17]).

(48) Pasākums iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm, ja tas rada šķēršļus importam no citām dalībvalstīm vai ja tas atvieglo eksportu uz citām dalībvalstīm. Noteicošais ir tas, ka konkrētā pasākuma dēļ tirdzniecība Kopienā attīstās vai draud attīstīties atšķirīgi.

(49) Ar ražojumu, kuram piešķirts atbalsts, notiek tirdzniecība starp dalībvalstīm, un tāpēc tas pakļauts konkurencei.

(50) Tāpēc ir izpildīti kritēriji attiecībā uz tirdzniecības iespaidošanu un konkurences izkropļojumiem.

(51) Šis pasākums tāpēc ir valsts atbalsts EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.

(52) Tas, ka pasākumu veiclai putnkopības nozarei atlīdzinātu zaudējumus, kas radušies putnu gripas dēļ, neko nemaina attiecībā uz atbalsta būtību, ja tas atbilst 87. panta 1. punktā norādītajiem kritērijiem, kā tas ir attiecībā uz šo pasākumu. Turpretī pamatnostādnēs, kas piemērojamas konkrētajam gadījumam, ievērojot to, ka par šo gadījumu tika paziņots 2005. gadā, kā arī jaunajās Kopienas pamatnostādnēs attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē 2007.–2013. gadā ([18]) īpaši paredzēta iespēja piešķirt atbalstu, lai kompensētu dabas katastrofu vai ārkārtēju notikumu, vai dzīvnieku un augu slimību radītās sekas.

2. **Saderības novērtējums**

(53) Aizliegumam, kas noteikts EK līguma 87. panta 1. punktā, ir jāatbilst noteiktiem nosacījumiem. Lai piedāvātais pasākums būtu saderīgs ar kopējo tirgu, tam jāatbilst kādai no Līguma 87. panta 2. un 3. punktā minētajām atkāpēm. Turpmāk Komisija izskatīs EK līguma 87. panta 2. punkta b) apakšpunkta piemērojamību un lauksaimniecības 2000.–2006. gada pamatnostādņu attiecībā uz dzīvnieku slimībām noteikumus, kas bija spēkā tad, kad 2005. gadā tika paziņots par attiecīgo pasākumu.

EK līguma 87. panta 2. punktā paredzētās atkāpes

(54) Itālijas iestādes atsaucās uz EK līguma 87. panta 2. punkta b) apakšpunktu, kurā noteikts, ka ar kopējo tirgu ir saderīgs atbalsts, ko sniedz, lai novērstu kaitējumu, ko nodarījušas dabas katastrofas vai ārkārtēji notikumi. 2006. gada 19. jūlija atbildes vēstulē tās atsaucās uz putnu gripu kā ārkārtēju notikumu.

(55) Tā kā Līgumā nav dota nekāda "ārkārtēja notikuma" un "dabas katastrofas" definīcija, ir pamats pārbaudīt, vai putnu gripa, kas skāra Itāliju, var tikt uzskatīta par dabas katastrofu Līguma 87. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē. Attiecībā uz atkāpēm no valsts atbalsta nesaderības ar kopējo tirgu vispārējā principa, kas noteikts Līguma 87. panta 1. punktā, Komisijas pastāvīgā prakse ir jēdzienus "dabas katastrofas" un "ārkārtēji notikumi", kas minēti 87. panta 2. punkta b) apakšpunktā, kurš pārņemts pamatnostādņu 11.2. punktā, interpretēt šaurā nozīmē.

(56) Šādas šauras interpretācijas nepieciešamību pastāvīgi apstiprina Tiesa ([19]).

(57) Līdz šim Komisija par dabas katastrofām uzskatīja zemestrīces, lavīnas, zemes nogruvumus un plūdus. Par ārkārtējiem notikumiem atzīti kari, iekšēji nemieri un streiki, un – ar dažām atrunām, kā arī atkarībā no apmēriem – lielākās kodolkatastrofas vai avārijas rūpniecībā un ugunsgrēki, kas rada plašus postījumus.

(58) Parasti Komisija neatzīst, ka dzīvnieku vai augu slimību uzliesmojumi ir uzskatāmi par dabas katastrofām vai ārkārtējiem notikumiem. Tomēr vienā gadījumā Komisija ir atzinusi par ārkārtēju notikumu kādu ļoti plašu pilnīgi jaunas dzīvnieku slimības uzliesmojumu ([20]).

(59) Komisijas pastāvīgā prakse ir uzskatīt putnu gripu par dzīvnieku slimību ([21]) un izmantot pamatnostādnēs sen nostiprinātos principus attiecībā uz dzīvnieku un augu slimību apkarošanu.

([16]) Tiesas 1980. gada 17. septembra spriedums lietā C-730/79, *rec.* 1980., 2671. lpp., 11. un 12. punkts.

([17]) Tiesas 1990. gada 21. marta spriedums lietā C-142/87, *rec.* 1990., I-959. lpp., 43. punkts, un 1994. gada 14. septembra spriedums apvienotajās lietās C-278/92 un C-280/92, *rec.* 1994., I-4103. lpp., 40.–42. lpp.

([18]) OV C 319, 27.12.2006., 1. lpp.

([19]) Tiesas 2004. gada 11. novembra spriedums, Spānija pret Komisiju, lieta C-73/03, 37. punkts, un 2006. gada 23. februāra spriedums lietās C-346/03 un C-529/03, *Giuseppe Atzeni e.a.*, 79. punkts.

([20]) Jo īpaši atbalsts lopkopjiem, kurus skāra govju TSE, skatīt 2001. gada 27. jūlija vēstuli D(2001) 290558 (atsauce AGR 25807) lieta NN 46/01, 2001. gada 9. novembra vēstuli D(2001) 292096 (atsauce AGR 37860) lieta N 657/01 un 2001. gada 27. jūlija vēstuli D(2001) 290526 (atsauce AGR 25798) lieta N 437/01.

([21]) Cita starpā tā ir minēta Pasaules Dzīvnieku veselības organizācijas slimību sarakstā sadaļā "Zosis".

(60) Parasti ārkārtējam notikumam jābūt vismaz tādam, kas pēc sava rakstura un ietekmes uz iesaistītajiem uzņēmējiem nepārprotami atšķiras no parastiem apstākļiem un neatbilst parastiem tirgus darbības apstākļiem.

(61) Turklāt Itālijas iestāžu iesniegtie dati neļauj izdarīt secinājumu par šīs slimības ārkārtējo raksturu, bet gan par tās periodiskumu.

(62) Atbilstīgi Itālijas iestāžu viedoklim notikuma ārkārtas raksturu nepārprotami atzina Ministru padome, kad tā pieņēma Regulu (EK) Nr. 679/2006 un Regulu (EK) Nr. 1010/2006.

(63) Iepriekšminētajos gadījumos putnu gripas krīze dažās dalībvalstīs izraisīja putnu gaļas un olu patēriņa samazināšanos, kas savukārt radīja cenu kritumu. Regulējumā attiecībā uz olu un mājputnu tirgu Eiropas Savienībai ļauj līdzfinansēt kompensēšanas pasākumus tikai tad, ja putnu gripa uzliesmo kādā saimniecībā vai dzīvnieku transportēšanas ierobežojumu gadījumā, kas putnkopim noteikti ar veterināru instrukciju. Nebija nekādas iespējas piešķirt Kopienas atbalstu reaģēšanai uz tām tirgus problēmām, kas radušās no pārdošanas apjoma samazināšanās patērētāju uzticības zaudēšanas dēļ. Ņemot vērā tirgus krīzes nopietnību vairākās dalībvalstīs 2006. gadā, Komisija atļāva līdzfinansējumu līdz 50 % no tirgus atbalsta pasākumu izmaksām, atlikušo summu sedzot no valstu budžetiem.

(64) Komisija vēlas uzsvērt, ka straujā cenu krišanās, ko pārdzīvoja nozare, Līguma nozīmē pats par sevi nav ārkārtējs notikums. Runa drīzāk ir par konjunktūras apstākļiem, kas labi zināmi dažās lauksaimniecības nozarēs un kuru cēlonis ir dažādi faktori, piemēram, piedāvājuma slikta plānošana attiecībā uz pieprasījumu (kura cikliskie kritumi cūkkopības nozarē to pierāda) vai tīri komerciāli faktori, kuru izcelsmi nevar kvalificēt kā ārkārtēju notikumu (piemēram, patērētāja pārorientēšanos uz aizvietotājproduktiem). Tāpat arī tikai slimības – putnu gripas – pastāvēšanu, kas mūsdienās labi zināma, arī nevar uzskatīt par ārkārtēju notikumu. Gluži pretēji, slimības izplatīšanās un putnkopības nozares krīze, ko tā izraisa, varētu būt sekas tam, ka valsts iestādes neievēroja paredzētos drošības un profilakses standartus, kas nepieciešami, lai kontrolētu slimību.

(65) Pateicoties tirgus atbalsta pasākumiem, kas piedāvāti iepriekšminētajās regulās, Komisija plānoja pārvarēt putnu gripas izraisītās krīzes negatīvo ietekmi uz tirgu. Izvēloties šādu instrumentu, Komisija parādīja savu stingro nodomu rīkoties krīzes situācijā, izslēdzot jebkurus citus pasākumus, kam ir tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā kopīgām interesēm.

(66) Itālijas valsts iestādes neiesniedza nekādu pamatojumu apsvērumiem, lai konkrēto gadījumu uzskatītu par atšķirīgu no citiem putnu gripas gadījumiem, kuri netika uzskatīti par ārkārtas notikumiem. Tāpēc, atsaucoties uz šo juridisko pamatu, Itālijas valsts iestāžu piedāvāto atbalstu nevar atļaut – 87. panta 2. punktā noteiktās atkāpes nav piemērojamas. Precīzāk – nav piemērojami b) apakšpunktā minētie noteikumi, kuros par saderīgu ar kopējo tirgu minēts atbalsts, ko sniedz, lai novērstu kaitējumu, ko nodarījušas dabas katastrofas vai ārkārtēji notikumi.

EK līguma 87. panta 3. punktā noteiktās atkāpes

(67) Jāpārbauda, vai piedāvāto pasākumu var uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu Līguma 87. panta 3. punkta nozīmē. Īpaši būtiski ir c) apakšpunktā minētie nosacījumi, atbilstīgi kuriem par saderīgu ar kopējo tirgu uzskatāms atbalsts, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā kopīgām interesēm.

(68) Pamatnostādņu 11.4. punktā noteikts valsts atbalsts zaudējumu kompensācijai, kas radušies lauksaimniekiem dzīvnieku slimību dēļ.

(69) Tajās precizēts, ka tas, ka lauksaimnieks zaudē dzīvniekus epizootijas dēļ vai ka kultūras apdraud kāda slimība, parasti netiek uzskatīts par dabas katastrofu vai ārkārtēju notikumu Līguma nozīmē. Šādā gadījumā Komisija var atļaut sniegt atbalstu zaudējumu kompensēšanai vai turpmāko zaudējumu novēršanai tikai, par pamatu izmantojot Līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Šajā pantā noteikts, ka ar kopējo tirgu ir saderīgs atbalsts, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā kopīgām interesēm.

(70) Lai šo atkāpi varētu piemērot, dalībvalstij jāpierāda, ka paredzētie pasākumi atbilst saderības kritērijiem.

(71) Atbilstīgi pamatnostādņu 11.4. punktam Komisija uzskata, ka tāda atbalsta iemaksas lauksaimniekiem, kas paredzēts zaudējumu atlīdzināšanai, ko izraisījušas dzīvnieku un augu slimības, var pieņemt tikai saskaņā ar Kopienas, valsts vai reģionu līmenī izstrādātu piemērotu programmu konkrētās slimības novēršanai, kontrolei vai apkarošanai. Atbalsts, kura mērķis ir tikai kompensēt lauksaimniekiem radītos zaudējumus, nepiedāvājot nekādus pasākumus, lai novērstu problēmas rašanās cēloni, jāuzskata par atbalstu darbībai, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu.

(72) Tomēr Komisija uzskata, ka Itālijas iestādes nav iesniegušas pietiekamus argumentus, lai pamatotu šādas atkāpes piemērošanu atbilstīgi noteikumiem par valsts atbalstu, jo īpaši iepriekšminētajam pamatnostādņu 11.4. punktam.

(73) Tāpēc saistībā ar šo juridisko pamatu Itālijas iestāžu piedāvātais atbalsts nav atļaujams.

(74) Citus pasākumus kā atbalsta juridisko pamatu Itālijas iestādes nenorādīja.

(75) Pat ja Itālijas iestādes nav minējušas pamatnostādņu par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai piemērošanu, Komisija, rūpējoties par analīzes pilnību, pārbauda, vai konkrētajā gadījumā ir piemērojamas Kopienas pamatnostādnes grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai ([22]). Pirmais nosacījums, lai varētu saņemt atbalstu uzņēmuma glābšanai vai pārstrukturēšanai, ir attiecīgā uzņēmuma atzīšana par grūtībās nonākušu uzņēmumu atbilstīgi iepriekšminētajām pamatnostādnēm. No Komisijas rīcībā esošās informācijas neizriet, ka attiecīgie uzņēmumi atbilstīgi iepriekšminētajām pamatnostādnēm būtu nonākuši grūtībās.

(76) Jebkurā gadījumā Komisija vēlas uzsvērt, ka attiecīgajai dalībvalstij, izpildot savu pienākumu sadarboties ar Komisiju, ir jāsniedz visa informācija, kas šai iestādei ļautu pārbaudīt, vai ir izpildīti nosacījumi attiecībā uz atkāpēm, ko tās vēlas izmantot ([23]). Itālijas iestādes nekad nav iesniegušas nevienu dokumentu, kas ļautu Komisijai skatīt datus atbilstīgi pamatnostādnēm, neraugoties uz norādījumiem, ko Komisija sniedza lēmuma par procedūras uzsākšanu 24. punktā (galīgā lēmuma 30. punkts).

VII. **SECINĀJUMS**

(77) Ņemot vērā iepriekš teikto, Komisija var secināt, ka atbalsts, ko Itālijas iestādes plāno īstenot par labu putnkopības nozarei, ir valsts atbalsts 87. panta 1. punkta nozīmē, uz to nevar attiecināt nevienu no atkāpēm, kas paredzētas 87. panta 2. un 3. punktā.

(78) Ņemot vērā, ka pasākums tika paziņots atbilstīgi Līguma 88. panta 3. punktam un ka Itālijas iestādes atbalsta pasākumu nav īstenojušas, nav pamata prasīt atbalsta atmaksāšanu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Valsts atbalsts, ko Itālijas iestādes paredzējušas īstenot putnu gripas novēršanai, nav saderīgs ar kopējo tirgu.

Tāpēc minētā atbalsta īstenošana nav atļauta.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Itālijas Republikai.

Briselē, 2008. gada 10. decembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Mariann FISCHER BOEL

([22]) Skatīt 5. zemsvītras piezīmi.

([23]) Pirmās instances tiesas 2005. gada 15. jūnija spriedums *Regione autonoma della Sardegna* pret Komisiju, T-171/02, *rec.* II-2123. lpp., 129. punkts.